

KÜRTÖS

XVI. évfolyam 11. szám

Közéleti havilap

2018. november

Ára 0,50 EUR

80 évvel ezelőtt tért vissza Felvidék déli része

„A magyar törvényhozás mélységes áhítattal ad hálát az isteni Gondviselésnek, hogy az elszakított Felvidék egy része húsz évi távollét, szenvedés és az idegen uralommal szemben kifejtett hősie ellenállás után visszatér a Magyar Szent Korona testébe. A magyar haza bensőséges örömmel üdvözlí és a szerető anya meleg gondoskodásával öleli keblére sokat szenvedett visszatérő véreit.”

(Részlet az 1938/XXXIV. törvénycikkből)

1938. november 2-án született meg az első bécsi döntés, melynek köszönhetően a párizsi békerendszer által megcsönkített Magyarország elkönnyvelhette első revíziós sikerét. A német és olasz külügyminiszterek határozata nyomán a Felvidék magyarlakta területeinek túlnyomó része - mintegy 12 000 négyzetkilométer, 1 millió lakossal - húsz év után visszatérhetett az anyaországhoz, igaz, az új - igazságosabb - határvonal végül csak átmeneti állapotnak bizonyult. Magyarország a trianoni békeszerződés értelmében elveszítette területeinek kétharmadát, ennek következtében aztán nem volt olyan szomszédja, mellyel szemben ne fogalmazott volna meg revíziós igényeket. Miután Hitler az 1938 márciusában végrehajtott Anschlusst követően - a szudétanémet kisebbségekre hivatkozva - Csehszlovákia ellen fordult, a magyar fél esélyei értelemszerűen a Felvidékét és Kárpátalját elcsatoló köztársaság ellenében nőttek meg, a náciak azonban ugyan csak nagy árat szabtak a revízió támogatásáért. A német diktátor, akinek végcélja a közép-európai szláv állam megsemmisítése volt, 1938 augusztusában ajánlatot tett a Berlinben tárgyaló Horthynak és Kánya Kálmánnak, mely szerint hazánk egy háború kiprovokálásáért cserében totális revíziót hajthatott volna végre északon. Miután a kormányzó elutasította Hitler ajánlatát,

a náci vezető tárgyalásra kényszerült a Szudéták ügyében, az 1938 szeptemberében tartott müncheni konferencián pedig el is érte, hogy a csehszlovák állam német többségű peremterületei a birodalom fennhatósága alá kerüljenek. Miután Chamberlain Nagy-Britanniája és Daladier Franciaországa nem kívánt részt venni a rendezésben, a lehetőség a tengelyhatalmak - Olaszország és Németország -, tehát Galeazzo Ciano és Joachim von Ribbentrop külügyminiszterek kezébe került. A két döntőbíró 1938. november 2-án a bécsi Belvedere-palotában hirdette ki döntését, mely - a két fél igényei között az arany középutat választva - lényegében az etnikai revíziót valósította meg. Ciano és Ribbentrop végül oly módon húzták meg az új határvonalat, hogy azzal a magyar fél által követelt jelentősebb települések egy részét - például Kassát, Munkácsot, Érsekújvárt - visszacsatolták, más esetben - például Pozsony vagy az északabbra fekvő Nyitra esetében - pedig a szlovák félnek kedveztek. Ily módon hazánk 1938. november 2-án mintegy 12 000 négyzetkilométeres területet kapott vissza, amit a Magyar Királyi Honvédség november közepéig ellenőrzése alá is vont. A határváltozást természetesen - pártállástól független - a politikai életben és a lakosság körében is kitörő lelkesedéssel fogadták, a vissza-

térő területek magyar lakossága pedig ugyancsak leírhatatlan örömmel köszöntötte a honvédség alakulatait, valamint a november 6-án Komáromba, majd 11-én Kassára bevonuló Horthy Miklós kormányzót. Ezzel együtt ugyanakkor megjelentek az elégedetlenkedő, sőt totális revíziót követelő kijelentések is, melyeket Hitler állítólag így kommentált: „A magyarok túl sokat akarnak és túl olcsón.” Felmerül persze a kérdés, hogy jogos és igazságos volt-e az első bécsi döntés? Annak ellenére, hogy területgyarapodásunkat a második világháborút később kirobbantó tengelyhatalmaknak köszönhattuk - és ennek az árát sajnos sok szempontból meg is fizettük -, az első bécsi döntés igazságos(abb) volt, mivel javarészt etnikai alapon húzta meg a két állam közös határát. A Magyarországhoz visszacsatolt felvidéki területen az 1941-es népszámlálás 84%-ban állapította meg a magyarok arányát, és 10% körül a szlovákságét, ezzel együtt pedig az új határon túl mindössze 67 000 magát magyarnak valló - szlovák - állampolgárt regisztráltak. A döntést emellett jogi szempontból sem lehetett támadni, hiszen az ítélet a müncheni konferenciából eredően, a nyugati nagyhatalmak beleegyezésével - és önkéntes távolmaradásával - született meg.

Palócz

*„Ott születtem, nekem ott a hazám, / az urak szolgája ott volt az én apám.
Ott élt, és halt meg sok kedves ösöm, / nem voltam idegen, a jussomat őrzöm.”*

Zsidó Sándor

Önkormányzati választások 2018 ÍGY VÁLASZTOTTUNK!

A Nagykürtösi járás 71 településén november 10-én polgármestereket és önkormányzati képviselőket választottak. Reggel héttől este 10 óráig 36 243 választásra jogosult polgárt vártak az urnákhoz, ám mindössze 20 036 személy élt választójogával, ami 55,28 százalékos részvételi arányt jelent. Legtöbb településen 60-85 százalék között alakult a részvételi arány, ami viszont ettől jelentősen eltért, azt Nagykürtösön /35/ %, Ipolyszécsénykén /32 %/, Harasztiban /31 %/ és Csalárban /29 %/ tapasztaltuk. A vegyeslakta falvak közül a helyhatósági választások iránt legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg Inámban és Terbegecen /83-83 %/, Leszenyén /82 %/, Sirákon és Óvárban /80-80 %/, de Galábocsaon és Szécsénykovácsiban dicséretesnek mondható a 78-78 százalékos részvételi arány.

A járásban 403 képviselő /124 nő, 279 férfi/ veheti majd át a mandátumát. Legtöbben a SMER SD /102/, a Most-Híd /65/ és a Magyar Közösség Pártja /60/ színeiben. A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség hét, míg a függetlenek 80 képviselői helyet szereztek.

Ami pedig a polgármester-választást illeti, 16 helyen nő, 55 helyen férfi fogja irányítani a települést. A magyarok lakta falvak túlnyomó részében a mostanáig hivatalban levő polgármester kapott bizalmat, viszont új faluvezetője van Bátorfalunak, Ipolynyéknak, Kóvárnak, Lukanényének.

Megválasztott polgármesterek:

Apátújfalu - Kálazy Csaba /Most-Híd-MKP/
 Bátorfalú - Máth Ján /F - független/
 Bussa - Végh Zoltán /Most-Híd/
 Csáb - Tóth Henrik /MKP/
 Csalár - Ádám Béla /Most-Híd/
 Dacsókeszi - Gyurász Éva /SMER SD-Most-Híd/
 Felsőzellő - Krahulec Ivan /SMER SD-Most-Híd/
 Galábocs - Chudý István /F/
 Gyürki - Egry Éva /Most-Híd-MKP/
 Haraszi - Varga József /SMER SD - Most-Híd/
 Inám - Régi Zsolt /MKP/
 Ipolybalog - Bálint Péter /F/
 Ipolyhídvég - Lestyánszky Viktor /Most-Híd/
 Ipolykeszi - Kosík Szilvia /MKP/
 Ipolykér - Suchánský Pál /Most-Híd/
 Ipolynagyfalú - Kerata László /Most-Híd/
 Ipolynyék - Baksa Krisztián /F/
 Ipolyszécsényke - Deák József /F/
 Ipolyvarbó - Fagyas Marcel /MKDSZ/
 Kelenye - Csáky Ilona /MKP-Most-Híd/
 Kóvár - Póbori Renáta /Most-Híd/
 Kökeszi - Pixiádes László /Most-Híd-MKDSZ, SMER SD/
 Leszenye - Majdán László /SMER SD-Most-Híd/
 Lukanénye - Híves László /MKP/
 Nagycsalomja - Pásztor Roman /MKP/
 Nagykürtös - Surkoš Dalibor /SMER SD, SNS, Most-Híd/
 Óvár - Vízi József /Most-Híd/
 Rárósmúlyad - Nagy Béla /F/
 Sirák - Dimik Tibor /Most-Híd/
 Szelény - Celeng Pavel /SMER SD/
 Szécsénykovácsi - Filip József /MKP/
 Szlovákgyarmat - Árvay Denisa /F/
 Terbegec - Krnáč Marek /MKDSZ/
 Zsély - Rimaj Štefan /Spolu/

Zökkenőmentesen zajlottak le

A járási választási bizottság tájékoztatása szerint teljesen zökkenőmentesen, bejelentések, panaszok nélkül zajlottak le a november 10-én tartott helyhatósági választások. Kuriózumnak számít viszont, hogy a rendszerváltás óta eltelt időszakban tartott ilyen-olyan választások során egy alkalommal sem fordult elő, hogy a szavazókörökből az utolsó jegyzőkönyv beérkezése másnap reggel hat óráig kellett várni a járási választási bizottság tagjainak.

A polgárok részéről hagyományosan az önkormányzati választások iránt nyilvánul meg legnagyobb érdeklődés. Úgy gondolná az ember, maguk a jelöltek azok, akik feltétlenül elmennek szavazni, ám értesüléseink szerint megtörtént az egyik településen, hogy állítólag maga a képviselőjelölt és családja sem vett részt a választáson, holott aznap otthon tartózkodtak.

Ha jól emlékszem, egy korábbi önkormányzati voksoláson az a település tartotta a rekordot, ahol hét polgármester-jelölt szállt ringbe, a mostani választáson legtöbb, összesen hat, Nagycsalomján indult a választók kegyeiért, míg Lukanényén, Zsélyben, Bátorfaluban, Kékkőben és Alsósztrégován öten-öten.

A legtöbb képviselő-testületben a régi-újakkal mellett vannak teljesen újak is, akik első alkalommal jutottak mandátumhoz, ám találkozni olyan testülettel is, amelyben teljesen kicserélődtek a képviselők, senki sem maradt a régiek közül.

/Br/

Köszönet a támogatásért

November 10-én zajlottak az önkormányzati választások. A Magyar Közösség Pártja Nagykürtösi Járási Elnöksége köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik részt vettek a választásokon, és szavazataikkal az MKP színeiben induló polgármester- és képviselőjelöltek támogatását.

A járási elnökség gratulál, és sok sikert kíván az MKP megválasztott polgármestereinek és képviselőinek!

MKP JE

/BGy/

1956-ra emlékezve

1956. október 23-ra legfőképpen Magyarországon emlékeznek évről évre, nálunk már kevésbé és nem mindenütt, mert a tizenhárom nap eseménye olyan gyorsan lezajlott, hogy Szlovákiában jóformán nyomot sem hagyott. Minket, magyarokat azért megérintett és érint a mai napig, mert kihatása legfőképpen a politikára van, és a politika életünk minden területét behálózza. Nem mindegy, hogy a tíz naptól milyen következtetéseket vonnak le, és nem mindegy, hogy kik. A forradalom véres leszámolása a mai napig terhes örökségünk, de egyben szabadságvágyunk egyik megtestesítője is. A rendszerváltást követően más fénybe került 1956 megítélése, de a társadalom továbbra is kettéosztott volt. A politikai pártok saját szájizük és politikai

irányultságuk szerint ítélték meg a forradalmat, az ebből levonható tanulságokat, és használták fel politikai támogatottságuk növelésére. Hatvankét évvel a forradalom leverése után azonban lassan helyükre kerülnek a dolgok, és reméljük, a magyar társadalomra kifejtett hatását is majd egyszer konszenzussal minden politizáló és történelmet kutató fél hasonlóképpen fogja értékelni, és egységes nemzeti hagyományt teremt, melynek követendő értékrendje lesz a következő nemzedékek számára.

1956 - GLORIA VICTIS - DICSŐSÉG A LEGYŐZÖTTEKNEK. Mécsesgyújtással egybekötött megemlékezést tartottak 2018. november 4-én Balassagyarmaton a Palóc Ligetben, az '56-os szoborcsoporthoz. A szép emlé-

kező és jövőbe mutató beszédet dr. Limbacher Gábor múzeumigazgató, szociológus, néprajzkutató tartotta. Ünnepi műsort a Mikszáth Kálmán Művelődési Központ - Nagy Iván Kör, Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium adták. A megemlékezésen területi választmányunk elnökségének képviselői is részt vettek.

Érsekújváron is megemlékeztek a forradalom 62. évfordulójáról október 23-án. Az 1956-os ünnepi szentmise és megemlékezés után a résztvevők gyertyagyújtással tisztelegtek a Szent Jobb-emléktáblánál az 1956-os forradalom hősei előtt. A CSNTV részéről Balogh Gábor elnök vett részt.

(BG)

'56-os megemlékezés Ipolybalogon

Október 23-án a Szent Erzsébet parkban emlékezünk meg a forradalomról.

A rövid emlékünnepeket keretén belül közreműködött a Bukréta hagyományörző

csoport és Hlavács Réka. Bellér Annamária, a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Középiskola történelemtanára ünnepi beszédében felelevenítette az egykori eseményeket, s beszédében kitért a forradalom felvidéki hatására, kapcsolódási pontjaira. Az em-

lékünnepeket zárásaként mécseseket gyújtottunk, és elénekeltek nemzeti himnuszunkat.

CzM

A Felvidék visszacsatolására emlékeztek Ipolybalogon

A Felvidék visszacsatolásának 80. évfordulójáról emlékezett meg vasárnap, november 11-én a Csemadok Ipolybalogi Alapszervezete a helyi temetőben.

1938. november 6-án ugyanis, ha csak egy rövid időre is, de véget ért a trianoni feldarabolás időszaka.

1938. november 2-án született meg az első bécsi döntés a Felső-Belveder kastélyban, melynek értelmében a Felvidék magyarok lakta területei ismét egyesülhettek Magyarországgal. Hazánk visszakapott egy 12012 négyzetkilométeres területet, amelynek lakossága 86,5 százalékban vallotta magát magyarnak. A döntésnek köszönhetően újra Magyarországhoz került Kassa, Rozsnyó, Ungvár, Munkács, Rimaszombat, Érsekújvár, Komárom, Léva és Losonc is - emelte ki köszöntőjében Balogh Gábor.

A megemlékezésen közreműködött Hlavács Réka és a Bukréta hagyományörző csoport is.

Lenický Anett

Bevonulás Nagyfaluba és Ipolybalogra

Drégelypalánk, november 9.

Ipolyhidvég megszállása után a magyar honvédsztagok tovább vonultak *Nagyfaluba*, ahol a község bejáratánál diadalkapuvál várta az egész község lakossága a felszabadító magyar katonákat. A diadalkapunál a községi bíró, az Egyesült Magyar Párt helybeli elnöke és a tűzoltóság parancsnoka mondott üdvözlő beszédet. Egy magyarruhás leányka *csokrot nyújtott át az osztag parancsnokának*.

Nagyfalu község jegyzője, Kohutyik Gyula, aki a magyarokat a cseh uralom alatt állandóan üldözte, megszökött. Nagyfalu község ügyeit az elmenekült vezető jegyző helyett most a szlovák származású Schulek János segédjegyző intézi, akinek erre a magyar hatóságok megbízást adtak.

Nagyfalu után Ipolybalog községet szállta meg a magyar katonaság. A templom előtti téren elsőnek dr. Kuzma János helybeli plébános, akit a csehek még két héttel ezelőtt elkergettek községéből és csak közvetlenül a magyar bevonulás előtt tért vissza, üdvözlötte a bevonult csapatokat. Megemlékezett a húszéves elnyomatás fájdmáról, és *szeretettel beszélt a visszafoglalás történelmi jelentőségéről*.

A község nevében *Molnár István* bíró, az Egyesült Magyar Párt nevében *Pásztory István* mondott üdvözlő beszédet. Az ünnepséget *Te Deum* és *Himnusz* fejezte be. *A magyar tanítóság helyén maradt.* A tanítók elmondották, hogy magyar érzelmük miatt a cseh kormány novemberi fizetésüket letiltotta, és nem kapták meg illetményeiket a jegyzők sem.

Ipolyhidvég község képviselő-testülete elhatározta, hogy a templomteret a bevonulás örök emlékére Horthy Miklós térnek nevezik el.

Kedden kisfiú született Nagyfalu községben, akit a felszabadulás emlékére vitéz nagybányai Horthy Miklós iránt való legmélyebb tiszteletből Miklós névre keresztelnek.

/Az Est 1938. november 10-i, csütörtöki számának 4. oldalán lévő eredeti hír, eredeti kiemelésekkel/

A Csemadok tisztségviselőinek ülése az alsósztrégovai Madách-kastélyban

2018. november 13-án, szerdán az alsósztrégovai Madách-kastélyban ülésezett a Csemadok Országos Elnöksége és a területi választmányok titkárai. A találkozó a Madách-kastély, Az ember tragédiája állandó kiállítás és a kastély alagsorában található 1848-1949-es időszak kiállítás megte-

kintésével kezdődött. A tanácskozásra a kastély dísztermében került sor, melynek fő témája a 2019-ben, a Csemadok fennállásának 70. évfordulója alkalmából tartandó emlékülések méltó előkészítése volt. Ezenkívül terítékre kerültek a jövő évi országos rendezvények, a Csemadok-díjakkal kitüntetendő tagokra való javaslatok megtétele, oklevelek elkészíttetése és

majdani kiosztásuk módjai, írásos és képanyagok összegyűjtése és más szervezési, statisztikai és gazdasági kérdések megtárgyalása. Szó esett a Kultminor által kiírt jövő évi pályázatról, de az idei pályázatok késedelmes kivitelezéséről is. Külön pontként szerepelt a Csemadok által indított Szórványprogram jelenlegi helyzetéről szóló jelentés.

Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke kérte a jelenlevőket, hogy a múlt hétvégén lezajlott önkormányzati választásokon megválasztott polgármesterekkel és testületi tagokkal - pártállástól függetlenül - minden alapszervezet és területi választmány törekedjen együttműködni, hogy a magyarság érdekképviselését minél nagyobb összefogás jellemezze.

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas

Észak felé - 1938

Egy hangfelvétel különleges története

Az 1938-ban már 13 éve működő Magyar Rádió élő közvetítést adott a Felvidék viszszafooglalásának egyes állomásairól. Már akkor volt közvetítő kocsi, összesen 3 darab, ezzel járták az országot akkor is, amikor 1938-ban „megmozdult a határ”. Ezekben a közvetítő kocsikban eternitlemezekre vették az elhangzott riportokat, életképeket és véleményeket. Ezekből a hanglemezekből a Pátria Hanglemezkiadó készített egy 25 lemezből álló, nagyjából 4 órányi felvételt tartalmazó sorozatot. 200 példány készült ebből, de nem volt kereskedelmi forgalomban, hanem könyvtárak, múzeumok, megyei hivatalok, akadémiai testületek kaptak belőle 1-1 példányt. A II. világháború utáni rendszerváltáskor ezeket a hanglemezsorozatokat intézményesen bezúzták. Csak jegyzőkönyvek maradtak a megsemmisítésekről, eredeti példányról nem tudott senki.

2012 őszén csodák csodájára felbukkant egy teljes sorozat, amit bevitték a Kodály Zene-műboltba, a budapesti Múzeum körútra. Nem tűnt fel a bolt vezetőségének, hogy miről van szó, gyorsan megvette valaki, majd gyors egymásutánban többször is gazdát cserélt, szinte mindig kereskedők vették meg egymástól. Az utolsó kereskedő egy olyan gazdag embernek adta el, akiről lehetett sejteni, hogy nem akarja publikussá tenni a hanganyagot. Az átadás előtti utolsó napon sikerült rávenni a kereskedőt, hogy egy napra adja oda digitalizálásra a lemezeket, és így akár többször is eladhatja „ugyanazt”. Így kerültek a lemezek Bartha Z. Ágoston stúdiójába, aki egy nap alatt valóban digitalizálta is a teljes anyagot. A kereskedő a digitalizálásért ajánlott árat nem fizette ki, így a felvétel ott maradt a digitalizálónál, aki megkeresett több szervezetet is, hogy nem érdekli-e őket ez a hangfelvétel, de mindenki elzárkózott. Mindezek után Bartha Z. Ágoston, aki nem melleleg híres gramofonlemez-gyűjtő, illetve tekerős és brácsás népzeneész, 2013-ban, a Felvidék visszatértének 75. évfordulóján feltette az általa addigra hangképíleg is kijavított, jó minőségűvé tett eredeti felvételeket a youtube-ra.

Aki szeretné meghallgatni az ipolysági, beregszászi, munkácsi, ungvári és kassai bevonuláskor, a párkányi híd átvételekor, illetve a Bényben történt tárgyalásokról, valamint a visszatért Kassa első napjáról készült eredeti rádióriportokat, vagy Horthy Miklós kormányzó Kassán elmondott beszédét, írja be a YouTube-ra a következőket: „észak felé Bartha Ágoston” és -hála Istennek - máris hallható a 80 évvel ezelőtti események élő közvetítése.

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas, Ipolynyék

Hol kell keresni a főbűnösöket?

A cím olvastán senki ne gondoljon valamilyen szörnyű bűncselekményre, melynek keresni kell a főbűnösöit. Másról van szó, mégpedig a Magyarországgal szembeni Sargentini-jelentésről, amelyet, mint tudjuk, az Európai Parlament vitatható kétharmados többséggel elfogadott. Ha igaz a mondás, hogy minden csoda három napig tart, így volt ez a nagy politikai vihart kavará jelentéssel is, csak hogy mind az anyaországban, mind a határon túli magyarok körében jócskán találkozni olyanokkal, akik tapsoltak a Sargentini-jelentésnek, és kritikátlanul egyetértettek annak mindenegyes pontjával. S máig abban a hiszemben élnek, hogy jogosak voltak a Magyarországgal szembeni vádak, melyek - sokak szerint - igazából Orbán Viktor miniszterelnök címére hangzottak el.

A minap került kezembe a Bécsi Napló idei 5. száma. „Az EU nem Magyarország, hanem saját sírját ásta meg” címmel figyelemfelkeltő írás jelent meg a bécsi magyarok lapjának címlapján. Andreas Unterberger, az osztrák Die Presse c. polgári lap korábbi főszerkesztője közvetlen a Sargentini-jelentésről történt Európai Parlamenti szavazás után írt hosszabb cikket, amelyet saját honlapján jelentetett meg. A Bécsi Napló szerkesztőségének indítványára a szerző beleegyezését adta, hogy magyarra fordítsák.

Azzal indít a cikkíró, hogy az „EU nagy lépést tett saját bukásának irányába”, többek közt a bizonytalan alapokra épülő magyarországi eljárással. Mint megjegyzi, a főbűnösöket azonban nem Budapesten, hanem Strasbourgban és Brüsszelben kell keresni.

Egy bekezdéssel lejjebb arra a megállapításra jut, hogy „mégiscsak gyalázat, amikor az EU parlamentje és a Bizottság azzal vádol meg egy korrekten jogkövető magatartást tanúsító tagállamot, hogy általa sérül a „jogállamiság”, holott az EU testületei a legdurvább megsértői a „Rule of Law” elvének.” Ennek az alapelven az értelmében nincs büntetés törvény nélkül. Azaz, büntetni csak a tett elkövetésekor létező törvény alapján lehet.

A továbbiakban a szerző rámutat, hogy az „EU-s többség most éppen ezt az alapelvet sértette meg. Ugyanis nincs olyan EU-s törvény, sem rendelet vagy irányelv, amely Magyarországnak megtiltaná az NGO-k tevékenységének korlátozását, amennyiben azok vétének a magyar törvények ellen, és az illegális migrációt támogatják.”

Egyik másik bekezdésben a sokat emlegetett 7-es cikkelyvel kapcsolatban megjegyzi, hogy ha úgy használható fel, mint ahogy az Magyarország esetében történt, „az azt bizonyítja, hogy ez a cikkely nem a jogállamiságot erősíti, hanem alapját képezi mindenféle totális önkényuralomnak”. A továbbiakban azt fejtegeti a szerző, hogy „az is különösen visszataszító, hogy ugyan a cikkely kifejezetten kimondja, a kisebbség védelmét szolgálja, ugyanakkor éppen egy kis országgal szemben indítanak eljárást az alkalmazásával. A cikkíró szerint teljesen bizonyosak lehetünk abban, hogy ez a cikkely Franciaországgal vagy Németországgal szemben sohasem kerül bevetésre. Holott mindkét országgal szemben játszi könnyedséggel ugyanolyan zavaros és pontatlan vádiratokat lehetne összeállítani, mint ahogy azt most a zöldpárti, holland Sargentini Magyarországgal szemben megtette.”

Azt már én teszem hozzá, és Szlovákiával szemben? Merthogy a jogállamiság, finoman fogalmazva, hogy némi kívánni valót maga után kis hazánkban is.

Bodzsár Gyula

Az időseket köszöntötték Ipolybalogon

Az idősek világnapja alkalmából Ipolybalogon is köszöntötték mindazokat az embereket, akik hosszú élet munkáját, tapasztalatait tudják maguk mögött. Az idősek napja az idős emberekről, az ő tiszteletükről szól.

Bálint Péter polgármester úr köszöntő beszéde után megkezdődött az idősek megünnepélése.

„Tiszteletünk jeléül támogassuk és segítsük őket, hisz nagy szükségünk van mindarra az élettapasztalatra, arra a higgadt bölcsességre, amivel csakis ők rendelkeznek, valamint a türelemre és elfogadásra, ahogy tanítanak, nevelnek bennünket“ - hangzott el a megnyitóban, Lenicky Anett tolmácsolásában.

A köszöntők elhangzását követően a helyi óvoda gyermekei köszöntötték a nagymamákat és a nagypapákat, majd a Bukréta hagyományörző csoport szórakoztatta a megjelenteket. A fő attrakció Demeter Zsuzsi zenés műsora volt. Az est

vacsorával és kötetlen beszélgetéssel zárult.

Az Önkormányzat az idén is külön megemlékezett a 65, 70, 75, 80, 85, 90 évüket betöltő ünneplőkről, akik virágot és ajándékot kaptak. Természetesen a többi szépkorú sem távozott üres kézzel.

Lenicky Anett

Idősek napja Ipolyszécsénykén

Ipolyszécsényke Község Önkormányzata 6. alkalommal hívta meg október 21-ére a település „szépkorú“ lakóit az Idősek napja rendezvényre, melyet a Beszercebányai Megyei Önkormányzat

(BBSK) támogatott. A polgármester köszöntőjét követően rózsával köszöntötték fel a kerek évfordulót ünneplő 16

lakost. A kultúrműsor színvonaláról Pohly Boglárka és Göth Péter operetténekes gondoskodtak a „Cintányéros cudar világ“ című előadásukkal. A megvendégelésen Torma Róbert biztosította a zenei aláfestést. A résztvevők jó hangulatban távoztak a nap végén, miután elénekelhették, meghallgathatták kedvenc nótáikat. Reméljük, a jövőben is

nagy lesz az érdeklődés.

A szervezők ezúton is köszönik az önkéntesek segítségét, mellyel hozzájárultak a rendezvény elkészítéséhez, sikeréhez, illetve Beszercebánya megye Önkormányzatának támogatását.

DJ

Szüreti felvonulás Ipolykeszin

Ipolykeszin 2018. október 20-án szüreti felvonulást tartottunk. Ezen a gyönyörű meleg délutánon lovaskocsi kíséretében mulattuk át Ipolykeszi utcáit. Gyönyörű,

hangulatos volt kis falunk, ahol szinte minden háznál nagy örömmel, szebbnél szebb díszítéssel és finomságokkal vártak bennünket. Szüreti felvonulásunk indulása előtt Kosik Szilvia polgármester köszöntötte a

vendégeket, majd a szüreti bírót követve megkezdtük vidám felvonulásunkat. A jó hangulatról az ipolykesziek gondoskodtak karöltve az ipolyi hagyományörző csoporttal, valamint Lukács Imre és Grenyo József, akik estig húzták kedvenc nótáinkat...

Az estét élménybeszámolókkal és nagyon jó hangulattal - dalolva zártuk.

P.Sz.

„A megfáradt szív is örömet hordoz...”- idők ünnepe Inámban

Egy év elteltével, a hagyományokat követve, 2018. október 21-én ismét megtelt az inámi kultúrház az önkormányzat hívására egy bensőséges ünnepségre az idők hónapja alkalmából. Az Inámi Önkormányzat igyekszik minden évben szebbé, gazdagabbá és tartalmasabbá tenni ezt az ünnepet a nyugdíjasok számára.

Így volt ez ezúttal is, amikor is az ezüsthajú nyugdíjasokat hófehér abrosszal letakart, terített asztalok várták a kultúrház nagytermében.

Az egybegyűlteket Régi Zsolt polgármester köszöntötte. Meleg hangú ünnepi beszédében szeretettel és tisztelettel köszöntött minden vendéget az idők napi rendezvényünkön. Szónoklatában hangsúlyozta: „Önök azok, akik előttünk járnak a nagy országúton, azon az országúton, amelyen apáink, nagyapáink, dédapáink és őseink jártak a világ kezdete óta. Önöktől örököltük meg ezt a települést, Önöktől tanultuk meg a nyelvet, amellyel szót értünk egymással. Önök hordozták a vállakon ezt az egész települést, kemény munkával kerestek benne kenyeret, építettek benne hajlékot, s neveltek benne gyerekeket. Amikor eljött az idő, azt a stafétabotot, amelyet szüleiktől kaptak, a mi kezünkbe adták. A mi feladatunk, hogy tartsuk oda a vállunkat s a ránk nehezedő feladatokat megoldjuk.” Ezután a színpad a zené, irodalmi összeállítás és tánc volt, melynek keretén belül felléptek az inámi óvodások Rados Klára óvópedagógus irányítása alatt, az inámi kisiskolások, valamint az inámi UNICUM kórus énekkara Balík Róbert vezetésével. Elhangoztak verses köszöntők Gyurász Irén és Jánoska Mátyás tolmácsolásában. S hogy ne maradjon a nap sztár-vendég nélkül, Ihos József - Kató néni budapesti humorista fergeteges műsorát tekinthette meg a lelkes közönség. Az óvoda apróságainak bensőséges műsora, az inámi kisiskolások irodalmi összeállítása, az UNICUM kórus színvonalas előadása arattak méltán kiérdemelt, szünni nem akaró vastapsot.

A színvonalas ünnepség vacsorával folytatódott, a bőséges vacsora és desszert mellé falunk minden nyugdíjasa értékes ajándékban részesült. A vacsora alatt az ipolyi Szabó Erzsébet és párja szórakoztatta a vendégeket, magyar nótákkal, operett- és sláger-összeállítással. Elmondhatjuk, hogy jó hangulatú est volt, melyen mindannyian éreztük, hogy ez egy igazi ünnep, az idők ünnepe, mely értünk, nyugdíjasokért van, értük szól. Jóféle finom falatok, italok, emlékeztető színvonalú produkciók és jóízű beszélgetések jellemezték ezt

a vasárnap délutánt. Az idők ünnepe sikeres megvalósítása érdekében közreműködtek a községi hivatal alkalmazottai, az önkormányzat képviselői és lelkes segítők.

Ezúttal szeretném kifejezni köszönetünket

és elismerésünket falunk minden nyugdíjasa nevében az Inámi Önkormányzatnak, a községi hivatal alkalmazottainak és mindenkinek, aki valamilyen formában hozzájárult a nap sikeres megvalósításához, hiszen őröklük válhatott az idők ünnepe igazi ünnepé, mert „Nem kell sok az emberi ünnephez, mint becsümpészni a mindennapokba egy kis szeretetet!” /Márai Sándor/. A polgármester az ünnepség záró részében Wass Albert szavaival búcsúzott a megjelentektől: „Tiszteld őseidet, mert rajtuk keresztül nyertél életet, és örököltél Istent és hazát.”

Nagy Mária

Kubányi Lajosra és Krúdy Gyulára emlékeztünk

Október 21-én Alsóesztergályban a Kubányi családra emlékeztünk. A Kubányi család mintegy száz évig meghatározó befolyással volt a község életére. Az apa, Kubányi Lajos 1818-ban született, és evangélikus lelkészként több mint ötven évig szolgált a faluban. Ötven éves papi jubileuma alkalmával Őfelsége a Király

által arany érdemkereszttel lett kitüntetve. Földi maradványait érckoporsóba tették. A koszorú szalagján a következő felirat volt: „*Pána Otcovi, jeho cizirkev Dolno Sztrharska*“. Születésének 200. évfordulóján istentisztelettel és egy kis kiállítással emlékeztünk róla az egyházzal és a faluval karöltve, valamint fiáról, Kubányi Lajosról, Nógrád festőjéről is, aki itt született, és itt is van eltemetve.

Az istentiszteletet Mgr. Ján Ďurov lelkész szolgáltatta, aki maga is már közelít az ötvenedik szolgálati évfordulóhoz. Kubányi Lajos életét, lelkési pályáját Ján Labát helytörténész méltatta, majd a temetőben, a lelkész

sírijánál Anna Viera Draková a PÜT nevében mondott emlékbeszédet. A megemlékezésen még részt vettek: Liptay Péter dédunoka, a falu polgármester asszonya, Mgr. Gabriela Hudecová, önkormányzati képviselők és a Matica slovenská helyi szervezetének tagjai.

Balogh Gábor

Ezen a napon egy másik nagy íróról, Krúdy Gyuláról is megemlékeztünk Szécsénykovácsiban, születésének 140. és halálának 85. évfordulója alkalmából. Krúdy a huszadik századi magyar próza egyik megújítója, a legegyszerűbb, ősi elemekből és érzelmekből építkező író.

Ő ugyan nem itt született, de dédszülei igen, és itt is vannak eltemetve. Az író gyermekkorában sokszor tartózkodott itt. A község nagy becsben tartja az író hagyatékát, minden évben Krúdy-napot tartanak.

Először a temetőben, a dédszülők sírijánál mécesst gyűjtöttünk, majd a szentmise után - amely a Krúdy család elhunyt tagjaiért volt felajánlva - a falu főterén lévő Krúdy-emlékműnél folytatódott a megemlékezés. Az emléknep fényét emelik az óbudai Krúdy Gyula Irodalmi Kör tagjai, akik évi rendszerességgel részt vesznek az emléknapon, és irodalmi összeállításal emlékeznek a neves íróról. Az idén tiszteletüket tették az író leszármazottai is.

Krúdy Gyula:

Az álmok hőse Krúdy Kálmán hiteles története

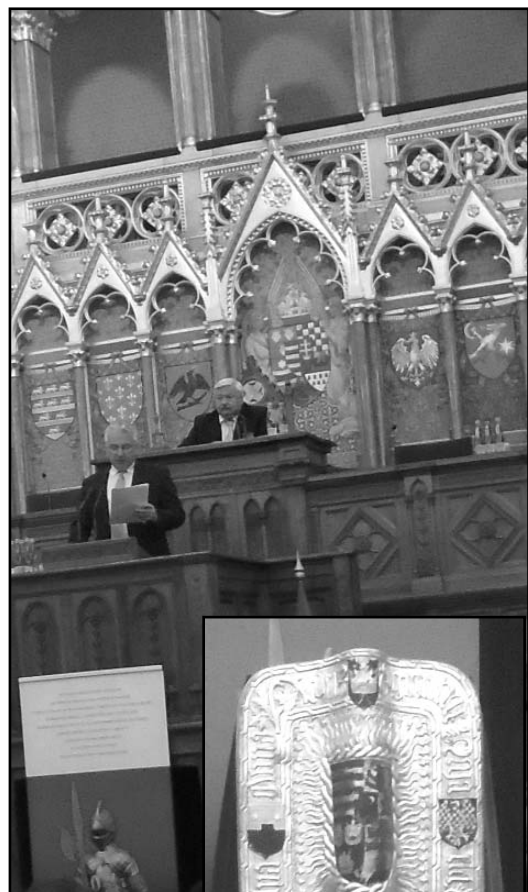
„Úgy siet-e még az Ipoly a nógrádi halmok között, mint akkor sietett, mikor én még játszottam a partjain? Hej, az az Ipoly hűtlen folyó! Hogy szeretik itt őt! Mintha a síkság is csak neki volna, a halmok az ő kedvéért lennének, partján a mezők neki öltözködnek föl gyönyörű köntöseikbe, lányok, menyecskék róla dalolnak - mégis úgy fut, igyekszik innen a nap-sugaras tájról a vén Dunába, mintha nem marasztaná semmi! A füzek szerelmesen ráhajolnak, mintha valami titkot locsogna nekik a folyó. (...)

Nem messze van a falu. Ott szalad el alatta az Ipoly. Körülnyaldossa a kovácsi kerteteket, mint egy jó házőrző kutya. Pedig dehogy jó. Minden évben elvisz egy darabot a kertekből, ahol annyi illatos rozsmaring, viola termett. Maholnap Szécsénybe járnak a legények rózsát lopni... Nagy kutya az Ipoly.

A faluszélen zsindeyes, kapubálványos kúria áll. Éppen olyan kúria, amilyen azelőtt minden falu szélén, közepén volt. Ma már nincs. Meghaltak azok a kőművesek, akik ilyen házat építettek. A mostani építők boltot, kocsmát, gyárat építenek. Kúriát már nem tudnak építeni.“

2018 - Mátyás Király Emlékév

A magyar parlament még 2017-ben megszavazta, hogy történelmi nagyjaink sorában harmadikként - Márton Áron -2016, Szent László - 2017 - 2018-ban ez az év legyen a Hunyadiaké, Mátyás király éve. Ennek kapcsán széles e hazában széleskörű kulturális eseményekre került sor a társadalom minden területén és fokán. Területi választmányunk is igyekezett ezt a lehetőséget kihasználni, és egy sor rendezvényt valósítottunk meg.

Hunyadi Mátyás 575 éve született Kolozsváron, és 560 éve választották magyar királlyá. Talán a legnépszerűbbnek mondható magyar uralkodó, de az európai történelemben is meghatározó szerepe volt. Tizenöt éves korától uralkodott, képes volt a hatékony kormányzásra. Uralkodása első szakaszában figyelmét az államkincstár bevételeinek növelésére fordította. Házasságai nem voltak sikeresek. Csak egy fia született egy gazdag polgári leánytól, Corvin Jánost azonban Mátyás halála után a rendek nem ismerték el jogos uralkodónak. Hadjáratait a török ellen vezette, de osztrák és cseh területeket is hódolta-

tott. Befejezte és megerősítette a déli végvárrendszert, ez volt a török elleni határvédelem alapja. Mátyás egészségi állapota egyre romlott, Bécsben halt meg váratlanul 1490-ben. A róla szóló mondák által hirdetett igazságosság inkább népmesei elem, mégis nagyon tehetséges uralkodó volt, elsősorban jó szervező.

A Mátyás Király Emlékév végére záró konferenciát szerveztek „Európai sorsközösség a kereszténység védelmében - a Hunyadiaktól napjainkig” címmel az Országház felsőházi üléstermében november 14-én, melynek fővédnöke dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke volt. A megnyitó előadást dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a Mátyás Király Emlékév fővédnöke tartotta. Az előadásokat olyan neves személyiségek tartották mint dr. Kiss Rígó László a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke, dr. Miklós Péter történész, az Emlékpont múzeum igazgatója, dr. Konrad SutarSKI író, dr. Kriza Ildikó néprajzkutató, Batthyány Boldizsár és Széchenyi Márk a dinasztiaik leszármazottai, Harangozó Imre néprajzkutató és dr. Diószegi György Antal művelődéskutató. Levezető elnök dr. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke volt. A záró konferencia méltó befejezése volt az emlékévnek, amelyen területi választmányunk is képviseltette magát.

Ha decemberben a parlament jóváhagyja, akkor jövőre II. Rákóczi Ferenc-emlékévet tartunk.

Balogh Gábor

Vivát Mathias Rex!

A Mátyás-emlékévhöz kapcsolódva szervezte meg a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége hagyományos tanári konferenciáját, amelyre Párkányban került sor 2018. november 16-18. között. Az előadók több szempontból

foglalkoztak a korrall, ill. Mátyás uralkodásával, így a programban olyan előadások szerepeltek mint pl. Milyen uralkodó volt Mátyás király, Hogyan születik meg a királyi portré, Mátyás és a néphagyomány, A corvinák - Mátyás király könyvtára, Mátyás és udvara - a királyi kormányzat, Mátyás pénzei - a pénz Mátyás király korában, Mátyás király és az egyház, Fekete sereg - Mátyás vitézei és vezérei, valamint Mátyás király a tanításban. Az előadók között egyetemi tanárok, művésztörténészek, muzeológusok, történelemoktatók voltak, akik az adott téma szakavatott ismerői, s közvetítésükkel - körbejárva az előadások címében megjelölt témát - alaposabb ismereteket szerezhetünk Hunyadi Mátyásról és a reneszánsz korról, valamint a közismert Mátyás-kép is módosult, pontosabban finomodott a tudatunkban. A program fővédnöke a Rubicon történelmi folyóirat, amelynek főszerkesztője, Rácz Árpád egyben a konferencia levezető elnöke is volt. Kísérőprogramként a Carmina Danubiana együttes koncertje és egy visegrádi tanulmányi út tette kerekké a kiválóan megszervezett, sok hasznos és új tudást nyújtó konferenciát.

Németh Ágota

Brüsszelben és Münchenben a Szent Korona Kórus

Októberben a kórusnak két külföldi fellépésére is sor került. A hónap második hétvégéjén Csáky Pál, EU-s parlamenti képviselő meghívására Brüsszelbe utazott a csoport. Hosszú, mintegy 19 órás utazás után érkezünk Belgium fővárosába. A szállás elfoglalását követően a város szélén lévő, az 1958-as világtalálkozásra épült Atomiumot tekintettük meg.

Másnap magyar idegenvezető segítségével ismerkedtünk meg a várossal, nevezetességeivel. Délután a Szent Mihály- és Szent Gudula-katedrálisban adtunk hangversenyt az első világháború áldozatainak emlékére, melyet a képviselő úr nyitott meg.

A kirándulás következő napján az EU parlamentjét látogattuk meg. Elsőként az Antall József-terembe vezetett az utunk, s itt a kórus rövid megszólalására került sor. Ezt követően a parlamentet bemutató előadáson vettünk részt, és megtekintettük az épületet. Végül sor került a felvidéki művészek fotókiállítására, melyet Németh Zsolt, magyarországi külügyi bizottsági elnök nyitott meg. A megnyitó során rövid koncertet adtunk. A parlamenti program után, szabad városnézést követően, hazaindultunk. Másnap kora délután érkezünk haza.

A következő napon ismét autóbusszal szálltunk, ezúttal München volt az úti cél.

Pénteken délután érkezünk meg a bajor városba, ahol a gyors elszállásolást követően városnézésre indultunk. Másnap

reggel egy számunkra rendhagyó programon vettünk részt aktív szereplőként, mégpedig a Magyar Református Egyházközösség szervezésében a „Kórusmuzsika gyermekeknek” c. gyermekprogramon szerepeltünk: az összegyűlt magyar és német ajkú gyermekeknek bemutattuk, hogy működik a kórus, miként születik meg egy-egy mű. A sikeres workshopot követő ebéd után a Szent Gertrúd-templomban folytatódott a nap. A hely-

színi próba után az '56-os forradalom emlékére bemutattuk szentmisén énekeltünk, s a szentmise után hangversenyt adtunk. A hangverseny számunkra is különös élménnyel járt, hisz a

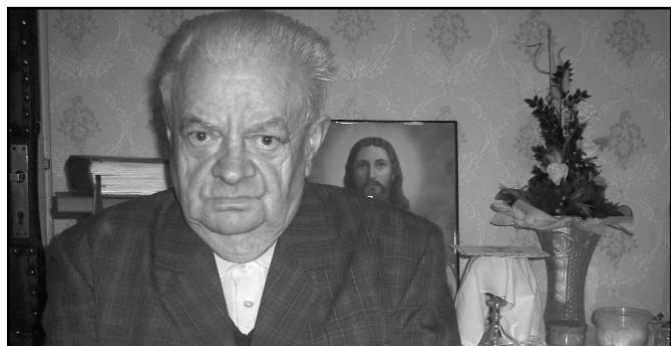

szólista, a felvidéki származású Kristóf Réka, a tavalyi Virtuózok abszolút győztese volt. A hangverseny végén a közönség állva, vastappsal jutalmazta az előadást.

Müncheni kirándulásunk utolsó napjának délelőttjén a Szent Erzsébet-templomban vettünk részt a magyar nyelvű szentmisén, majd egy rövid koncertet követően búcsút intettünk a városnak. Az utazásoktól kellően kifáradva, ugyanakkor élményekkel gazdagon értünk haza az éjjeli órákban.

Urbán József atyára emlékezve

Újabb magyar katolikus lelkipásztort veszített el régiók közössége. 2018. november 2-án, hosszabb betegség után meghalt Urbán József atya, temetése november 6-án volt a lukanényei temetőben.

Urbán József 1935. augusztus 24-én született Apát-újfaluban. Pappá szentelése Pozsonyban történt 1963. június 23-án és káplánként Losoncon kezdett működni. Lelkipásztorkodásának helyszínei: 1964-től káplán Rozsnyón, majd Divényben, végül 1966-tól Várgedén. 1968-tól csoltói plébaniakormányzó, majd ebben a tisztségben még Péterfalán, Dobócán, Ipolyvarbón, Zsélyben, Gyerken, Ipolyhídvégen. Innen ment nyugdíjba 2010-ben, nyugdíjasként Zsélyben működött. Aranymiséjét 2013-ban tartotta. Régiókban több mint 25 évet szolgált.

Temetésére nem csak járásunkból, de szolgálati helyeiről is eljöttek a hívek, paptestvérei. A temetési szentmisét Mons. Orosch János nagyszombati érsek szolgáltatta, aki meleg szavakkal és dicsőítően mint barátját búcsúztatta az elhunyt Urbán atyát.

Béke poraira!

Ki nem alvó gyertyaláng

„Ki gépen száll fölbe, annak térkép e táj, / s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály, / annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát, / de nekem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát, / az gyárat lát a látszón és szántóföldeket, / míg én a dolgozót is, ki dolgoért remeg, / erdőt, fűtyös gyümölcsöst, szállót és sírokat, / a sírok közt anyókat, ki halkan sírogat...”

Nem lehet elégszer elolvasni és idézni Radnóti csodálatos, Nem tudhatom című művét. Amelynek ezen idézett sorai különösen is szívfacsaróak tudnak lenni. A sírok közt meglátni az embert, a sírót, aki gyászol, és fájdalmában a sírok mellett tölti hátralévő életét.

Halottak napja környékén a gyermekek gyakran beszámolnak temetőlátogatások során tapasztalt személyes élményeikről: virágot vesznek, mécsest gyűjtanak, soha nem látott emberek sírjához látogatnak el, és picit meghatódva mesélik, hogy „milyen szép a temető” az éjszakában, ahogyan a milliónyi kis gyertyaláng világít, táncol a szélben, az éjszaka sötétjében.

Gyermekkoromból bennem is elevenen él annak emlékéke, hogy családdal elmentünk egy-egy hozzátartozónk sírelméhez. Nagymamám már hónapokkal előtte gondosan ápolta a krizantémokat, az időjárás hűvösebbre fordultával letakargatta őket, hogy el ne fagyjanak, hetekkel előtte megvette a mécseket. Hosszú előkészülettel érkezett meg ez az ünnep is. Mi gyermekként beleszóppentünk. De az ő készülletükből mi is profitáltunk: amikor sorra jártuk a sírokat, mindenhová tudtunk letenni ezt-azt, hol virágot, hol koszorút, hol mécsest vagy gyertyát. Amíg mi játszva gyűjtogattuk sorra a gyertyákat, láttuk, hogy ők imára kulcsolt kézzel állnak a sír mellett. Figyeltek ránk is, hogy meg ne égessük magunkat..., de figyeltek Istenre, mert imádkoztak. Amikor nagyobbak lettünk, akkor pedig mindig meséltek, hogy ki volt az, akinek a sírjánál éppen vagyunk. Akit mi is ismertünk, vele kapcsolatban közös emlékeket idéztünk fel. Aztán elhagytuk a temetőt, és még a távolból visszanéztünk, hogy milyen szép, amint a sok apró láng a mécses üvegétől pirosra, sárgára színezve tovább imádkozik, mígnem végül is csonkig ég.

De másnap vagy napokkal később, mikor már alábbhagy a temetőjárási láz, még mindig van a sír szélén egy gyertya, ami úgy látszik, soha ki nem alszik. De hogyan kerül a kis gyertya a sír szélére? Többnyire úgy, hogy még vannak azok a hajlott hátú, fejkendős idős nénik, akik hajnalban kiviszik a koszorút és gyertyát, nap közben újra és újra „kilépnek” a temetőbe, és este még „elszaladnak” a sírokhoz, hogy gyűjtsanak gyertyát. Ők azok, akik nem csak kampányjelleggel emlékeznek elhunytjainkra, hanem időről időre misét ajánlanak fel értük, rendszeresen imádkoznak értük, virágot visznek a sírra, és emléküket őrzik, ápolják. Az ő gyertyájuk ennek a ki nem alvó hitnek, a soha nem kopó emlékeknek a jelképe. Vajon évek múltán nekünk is lesz időnk és erőnk, hogy a nyomdokaikba lépünk? Lesz-e ilyen, fogyhatatlan imánk, erőnk és szeretetünk?

Balga Zoltán

November 13-át az Országgyűlés 2011-ben nyilvánította a magyar nyelv napjává, lehetővé téve, hogy évente egyszer a közfigyelem a magyar nyelvre, kulturális örökségünk és nemzeti identitásunk alapjára irányuljon. Az MTVA Sajtó- és Fotóarchívumának anyaga:

A Magyar Országgyűlés 2011. szeptember 26-án fogadta el a magyar nyelv napjára vonatkozó határozatot, annak emlékére, hogy 1844-ben V. Ferdinánd magyar király ezen a napon szentesítette a magyar nyelvet hivatalossá tevő törvényt. Az Országgyűlési határozat szerint: „Az Országgyűlés, felismerve azt, hogy a magyar nemzet összetartozását legfőbb szellemi kulturális örökségünk, nemzeti nyelvünk fejezi ki legjobban - tiszteletben tartva hazánk hagyományos nyelvi sokszínűségét, egyben felelősséget vállalva a kisebbségek nyelvhasználatának jogáért -, a nemzet fejlődését és hagyományainak őrzését egyaránt szolgáló magyar nyelv iránti megbecsülésének kifejezése érdekében, a magyar nyelvet hivatalossá tevő törvény, a magyar nyelv és nemzetiségről szóló 1844. évi II. törvénycikk elfogadásának napját, november 13-át a magyar nyelv napjává nyilvánítja.” 1844-ben az Országgyűlés kimondta, hogy a törvénycikk értelmében minden törvényt magyar nyelven alkotnak, az országgyűlés nyelve magyar, az ország teljes területén a hivatalok magyar nyelven kötelesek az ügyintézkést végezni, minden iskolában magyar nyelven történik a tanítás. A törvényhozással párhuzamosan megkezdődött a magyar nyelv átalakításának vitája is. A törvény megszületését joggal nevezhetjük a reformkor egyik legnagyobb győzelmének.

(-)

Az idei évben emlékezünk Sajó Sándor születésének 150. évfordulójára. Születésének pontos napja épp november 13-a, amely egyben a magyar nyelv napja is, így a következő verssel a költőt s a magyar nyelv napját is köszöntjük.

Sajó Sándor:

A magyar nyelv

Köszönöm, édes anyanyelvem,
Te gyönyörű, egyetlenegy,
Hogy nekem adtad hangjaid zenéjét
S megengedted, hogy szívem dobogását
Magyarul muzsikáljam;
Hogy a hangszer lettél szent érzéseimben:
Áhítatomban bűgő orgona,
Búbánatomban síró hegedű,
S hogy könnyebb kedvem halk fuvalmait
A te tilinkód zendítette dalba.
Köszönöm édes anyanyelvem,
Hogy fészket raktál hallgatag szívemben:
Sasfészket büszke álmaimnak
Szent magyarságom sziklaormán,
Turbékos hangú gerlefészket
Szerelmes lelkem lombos ágán
S hogy örömeim pipacsos mezőit
Pacsirtaszóval zengetted teli...

Ó, boldogító sokszavúság,
Te lélekbűvölő varázs:
Te gordonkázó szomorúság,
Vagy fütyös kedvű vigadás:
Te ezerszínű hangszívárvány
Egy kicsi kerek ég alatt:
Tanultalak egy élet árán
És kincsemmé tanultalak!
Te vagy az áhítat zenéje,
Szerelmes szív ha csillagokba néz
S megcsordulsz, szívből ajkra érve,
Mint édes tiszta méz;
Te vagy a zengő öserő,
Ha keservekből törzs elő,
Mint bús igazság, szent harag,
S e búsán bűgő szent kesergőt
Úgy zúgatják itt vizek, erdők,
Hogy magyarul visszhangzanak!
Ó, jártam én is messzi templomot;

Az Isten lelke ott is ott lobog,
De más, de szebb a hangja itt:
Ez árságos szűk határon
Jobban megértem és csodálom
A nagy mindenség titkait;
Itt hozzám minden magyarul beszél,
A földi hant, az égi csillag,
Az erdőn átzúgó vihar,
Fűszálra lengő röpke szél...
E hangok édes dallamán,
Még hallom, mit mond boldogult anyám,
S hiszem, mit kiskoromba' hittem:
Ha ünnephangon szól az isten,
Az ő ajkán is magyar szó lebeg, -
Te zengsz a messzi égvilágon,
Hamupipőkés árságom,
Én féltett kincsem, anyanyelvem,
Te gyönyörű, egyetlenegy!

Könyvajánló

Babucs Zoltán :

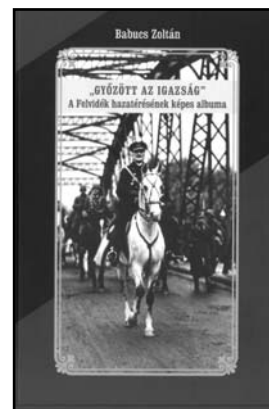
„GYŐZÖTT AZ IGAZSÁG“

A Felvidék hazatérésének képes albuma

Az idén novemberben 80 éve annak, hogy az első bécsi döntés következtében a Felvidék egy része, a zömmel magyarlakta vidék, visszakerült az anyaországhoz. Sajnálatos, hogy mai társadalmunknak vajmi kevés reális képe van ezen időszakról, s mindazok, akik honvédként vagy felszabadított magyarként ételték ezt az időszakot, egyre kevesebben vannak köztünk. Jelen kötet a „haza a magasban“ elvet követő, 2010 óta zajló, határok fölött átívelő szellemi nemzetegyesítést kívánja szolgálni, hiszen a felvidéki bevonulásról szóló, a klasszikus „sine ira et studio“ (harag és részrehajlás nélkül) elv alapján megírt tudományos-ismeretterjesztő kötetben minden korosztály találhat érdekességeket.

Idézet a szerzőtől: „Nyolcvan éve, 1938. november 2-án az isteni gondviselés, a magyar politikai és katonai vezetés céltudatossága s persze a kedvező külpolitikai konstelláció eredményeként született meg az első bécsi döntés, miáltal a trianoni igazságtalanság egy része nyert jóvátételt, és a magyar Szent Korona fennhatósága alá tért vissza a Felvidék és Kárpátalja déli része. Jelen kötet a békés országgyarapítás nyitányát mutatja be, s a hadtörténeti események ismertetésén túl bepillantást enged a honvédek és a felvidéki magyarság gondolataiba, érzéseibe, nem csak visszaemlékezés-részletek közlésével, hanem négyszáz fényképfelvétel segítségével, amelyek hűen adják vissza a „magyar feltámadás hajnalhasadását“.

Balogh Gábor

Nagy Sanyi bácsival, az egyik legidősebb ipolynyéki lakossal beszélgettünk a '38-as emlékeiről

80 évvel ezelőtt, épp ezekben a napokban, a járásunk magyarlakta települései is visszatértek Magyarországhoz. A történekekről korabeli újságok, rádiófelvételek és filmrészletek is beszámolnak, de hogy pontosan miként zajlott egy-egy településen a bevonulás, azt - ritka kivételtől eltekintve - csak nagy vonalakban, inkább hivatalos formában ismerjük. Az 1922-es születésű Nagy Sándor ipolynyéki lakos viszont máig élő szemtanúja a történekeknek, őt kérdeztük 1938-as emlékeiről.

- Nagy Sándor vagyok, ipolynyéki. 1922-ben születtem, július 7-én.

- *Isten éltesse!*

- Nyéken születtem, a szüleim is itt születtek, Ipolynyéken. Elég szegény világban zajlott a mi életünk. Édesapám összejárta a háborút, és amikor hazajött, Magyarországtól elszakítottak bennünket. Szétosztották Magyarországot, szerbeknek adtak egy részét, osztrákoknak, csehszlovákoknak, meg a románoknak, úgyhogy kint van 5 millió magyar szanaszét. Aztán még jobban széjjelmentek, Amerika is teli van velük, meg minden országba mentek belőle. Ugyanígy mondhatnám a szlovákokra is, meg a lengyelekre is, övelük is teli van az egész világ.

A szüleim, mivel nem voltunk nagyon gazdagok (...) csak egy lovat tudtak tartani, abból édegléltünk. Fuvar akadt bőven, főleg a zsidóknál, akkor volt nálunk több zsidó a faluban. Az egyiknek köllött elmenni valamiért ide vagy oda, vagy a másinak. Szódavízért meg ilyen hasonló apró dolgokért. Megdöglött nekünk az a ló, mert már elég koros volt, az helyébe köllött venni egy másikat. Szükség volt a pénzre, ezért édesanyám is dolgozott, meg mi is hamar dolgozni kezdtünk. A családban én voltam a második szülött, úgy is mondhatnám, hogy majdnem egy évben születtem a nővéremmel. Ő volt az idősebb, ő elment Tesmagra szolgálni a volt nagyfalusi gőzmalmoshoz, akik ott laktak Tesmagon. Én meg elkerültem Csallra. Minden iskolai szünetidőbe, mindig jöttem a faluba mihozzánk ezek a csalli szlovákok, és hát elvittek innen több gyereket is, aki valamire képes volt, vagy erősebbnek látták, s akkor megegyeztek a szülőikkel. Én is, meg a többi nyékiek is, a legtöbbje Csallon szolgált. Pénzről nem lehet mondani, hogy nagyon nagy pénz volt, 60 csehszlovák koronát kaptunk, átlagosan mindenki, minden gyerek. Kinek milyen munkát adtak, volt, aki a juhokat őrzte, volt, aki a teheneket, ha erősebb volt valamivel, akkor a gazda maga mellé vette, vagy szántottak közösen, vagy kaszáltak közösen, ilyen gazdasági munkát végeztek.

Jött ez az 1938-as - úgy is mondhat-

nám, hogy - szabadulás ideje, hogy visszaadják a magyaroknak a Fölvidéket. Csallon az egyik gazdánál dolgoztam, egyszerre hallottuk, hogy valami dobolás van. Hát, tanyán, tanyákon, ugye ott minden föltűnő, egy idegen ember odakerül, akkor már 'Mit kerestett itt? Minek jöhetett?' - kérdezték. Egy kisbíró meg úgy fölkavarta a világot ottan, kidobolta, hogy forradalom van, és következik a háború, azt mondja. Akkor kiadta parancsba, hogy minden lovas gazda vasaltassa a lovait új patkókba, és a szerket vegye rendbe. Akkor, ugye, ezek az asszonyok rettenetesen megijedtek, kiabáltak, sirattak. A gazdám is ment be a faluba, volt egy kovács ottan, alighanem Kohárinak hívták, ha jól emlékszek rá. Akkor engem is vitt magával, ott a faluban is annyi volt az egész, hogy mindenki csak siratott. Féltek a háborútól, meg lehet is tőle félni, én részt vettem benne, tudom, hogy az nem játék dolog. Amikor már végeztek a vasalással, a gazda még ott maradt. 'Hajts haza, gyerek!' (ezt a részt szlovácul mondta - szerk.). Tessék elképzelni, hogy ilyen fiatal gyerekekre azt a vérmes, tüzes lovakat hogy merte rábízni? Nem is tudom elképzelni. Fölültem a kocsiba, mint a táltosok mentek azon a rossz úton, a gyeplőt fogtam meg a löcsöt, hogy le ne essek. Hazakerültünk szépen. Utána oszt, jó este későn jött a gazda. Nem volt neki nyugta sehogy sem, mert volt nekik 27 darab szarvasmarha, rengeteg. (...) Szerzett valahogy egy ilyen dízelmotort, ami hajtotta a szecs-kavágót. (...) Engem megtanított, hogy hogy kell begyűjtani azt a dízelmotort. Olyan kezdő világ volt akkor ezzel a motorokkal, nem úgy, mint most, hogy minden gyerek tud a motorral bánni. (...) Hát akkor én ezt meg is tanultam, de az a fejembe ott járkált, hogy nem lesz abból semmi, ha te elmész (a háborúba - szerk.), én is megyek rögtön haza. Tartott ez vagy két hétig, vártuk, hogy majd már jön a forradalom, mi lesz? Nem jött a forradalom, nem jött. Akkor kezdett úgy lecsendesedni a nép, kezdett megnyugodni. Nem is lett ebből semmi akkor. Valahogy már így novemberben lehetett ez. Valamikor Csallon november elsejéig voltak fogadva a szolgák. Azt tudom

mondani, hogy a csalli nép nagyon rendes. Három gazdánál is szolgáltam így iskolaszünet közben, ez volt az utolsó, amiről most beszéltem, akkor már idősebb voltam. Elkészöntem, kifizettek, jöttem erre le a patakokon. 28 patakot köllött átugrani, mert nem volt ez a műút akkor még, nem volt ilyesmi. Akkor szépen hazaértem.

Jöttem lefele. A falu elején, ahogy Csalltól jöttem lefele, az útnak a bal felén, ott volt egy zsidó lakás. Ott csinálták, abba a zsidó lakásba a dekungokra a vas konstrukciót, ott hajlítgatták. Ők tudták, hogy milyen vasak köllenek erre a dekungokra.

- *Az mit jelent? Nem értem azt a szót.*

- Ugye, nem tudja mi az?

- *Nem tudom.*

- Fiatalok nem is tudhassák. Ezt ilyen védő bástyának mondhatnám. Egy beton-tömb volt ez.

- *Láttam ilyen képeket, a csehszlovákoknak voltak ilyen kis bunkereik.*

- Utána én láttam, mikor elavult. Ott volt sokáig ez a betontömb, a Nagyfal - Szécsényke - Balog kereszteződésben, pont abban a sarokban volt, a jobb felén. Én nem láttam benne semmit se, még egy kisszéket se láttam benne, csak a kilövő nyílásokat, az volt vagy 5 jobbra, balra. Ezek vetítették a dolgot az Ipolyra, hogy ha onnan jönnek a magyarok, ha háború lesz, onnan fogják kaszabolni a magyarokat.

- *Ez mekkora volt? Ez egy ilyen szobányi vagy kisebb?*

- Nézze, ez olyan 3 vagy 3,5 méter lehetett így az átmérője neki, és innen északról volt a bejárat bele. Dél fele, Magyarország fele nézett. Úgy emlékszem, hogy két sor ilyen dekung volt. Amit mondtam, hogy a kereszteződésben volt az egyik, de ott kijebb, Szécsénykén, az erdő alatt, ott is volt egy másik. Folyamatosan, Ipolyságnál is volt. Hogy hány darab volt, azt nem tudom, de két sorban volt az egész. Csallomján az egyik rokonunknak az udvarába volt neki, utána pincének használta, krumplit tartott benne, meg ilyesmit. Nem lett háború, egy lövés nélkül megszállták, jöttek a magyarok és a Fölvidéket visszakapták, utána mi magyarok voltunk.

Folytatás a 15. oldalon

F e l h í v á s

XVII. Csengő Énekszó - a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos fesztiválja Érsekújvár, 2019. május 9-10.

A Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség - Csemadok Országos Tanácsa, valamint a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága meghirdeti és karöltve a Csemadok Érsekújvári Területi Választmányával, a Csemadok Érsekújvári Alapszervezetével, az érsekújvári Regionális Népművelési Központtal, Érsekújvár Városa támogatásával 2019. május 9-10-én Érsekújvárban megrendezi a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos seregszemléjét, a XVII. Csengő Énekszó fesztivált, amely egyúttal minősítő verseny is.

Helyszín: Érsekújvár - Lovarda (Cisársko - kráľovská Jazdiareň, Kasárenská, 940 02 Nové Zámky)

Időpont:

2019. május 9. (csütörtök)
az I. és a III. kategória minősítő versenye
2019. május 10. (péntek)
a II. és IV. kategória minősítő versenye

Közös éneklés - eredményhirdetés:

* az I. kategóriában szereplő kórusok számára a verseny után
* a II-III-IV. kategória szereplői számára május 10-én az esti Gálahangversenyen, amelyen minden kórus fellép. Az ott elhangzó műveket a szakmai zsűri választja ki.

Nevezési díj

Az egyre korlátozottabb állami támogatás miatt a szervezőbizottság kórusonként 50.-€ nevezési díjat hagyott jóvá.

A verseny

A benevező kórusok négy kategóriában versenyeznek:

* I. kategória - az alapiskolákban működő alsó tagozatos kórusok (1-4. évfolyam). A kórustagok életkorának alsó határa nincs meghatározva. A kórus létszámának 10%-a egy évvel átlépheti az I. kategória felső korhatárát.

* II. kategória - az alapiskolák felső tagozatos tanulóiból álló kórusok (5-9. évfolyam), ill. a nyolcosztályos gimnáziumokban a megfelelő évfolyamok kórusai. A kórustagok életkorának alsó határa nincs meghatározva. A kórus létszámának 10%-a egy évvel átlépheti a II. kategória felső korhatárát.

* III. kategória - a középiskolák kórusai

* IV. kategória - a művészeti alapiskolák kórusai

A benevezés módja:

A pontosan kitöltött Nevezési lapot kérjük 2018. december 21-ig Szalay Szilvia e-mail-címére sziso@osbkn.sk visszaküldeni. A nevezési lap átvétele után a közös számok kottanyagát minden kórusnak elküldjük.

Bővebb tájékoztatás:

Szalay Szilvia: sziso@osbkn.sk
Kazán József: kazanjozsef48@gmail.com
Danczi József: cstvujvar@gmail.com

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 19. alkalommal rendeztük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirozsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközlünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Szomorúan tudatjuk nótakedvelő olvasóinkkal, hogy életének 55. évében, 2018. november 12-én tragikus hirtelenséggel elhunyt **Tonkó István**, aranykoszorús nótáénekes.

Az Őszirozsa nótaversenyen 2015-ben nyerte el az aranykoszorús minősítés mellé az 1. helyezést, de azóta is minden évben visszajárt közénk mint néző, de rendszeres résztvevője az „őszirozások” által rendezett nótáesteknek is.

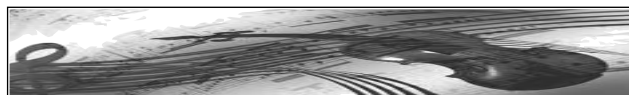
Most azzal a két nótával búcsúzunk tőle, amelyekkel megnyerte a versenyt.

Pityu, nagyon fogsz hiányozni,
nyugodjál békében!

Darumadár útnak indul, búcsúzik a fészektől,
Messze hangzik bús panasza délre szálló felhőkből.
Majd, ha én is útra kelek, én még sokkal messzebb megyek,
Nem jár arra a madár sem, nem jut el a sóhajtas sem odáig.

Tavasszal, ha a tó partján kék nefelejcs virágzik,
Darumadár újra megjön, nem marad el sokáig.
/:De ahová én elmegyek, ott nincs se tél, se kikelet,
Nincs szerelem, nincsen féltés, nincsen onnan visszatérés
sohasem./

Ördög bújt a vonóba, attól tüzes a nóta,
Járjuk, rózsám, csudamódra!
Ne sajnáld a topánkát, akárhogy is csodálják,
Lesz majd másik virradóra.
Nincs jobb csárdás, mint a ropogós:
Hipp-hopp, járjuk ezt a kopogóst:
Ördög bújt a vonóba, attól tüzes a nóta,
Táncoljunk hát csudamódra.

Galamb szállt a szívemre, itt vergődik pihegve,
Úgy vágyom a szerelemre.
Hogyha jön a vasárnap, várom én a babámat,
Mert csak ő jár az eszembe'.
Édes rózsám, add a kezedet,
Hadd táncoljak mindig csak veled!
Galamb szállt a szívemre, itt vergődik pihegve,
Úgy vágyom a szerelemre.

Kertünk novemberben

Fokozatosan rövidülnek a nappalok, egyre hűvösebb az idő. November az őszi utolsó hónapja, és igen, még ilyenkor is bőven van teendőnk a kertben! Ebben a hónapban örökzöld növényeink nagy hangsúlyt kapnak, hiszen a kopaszodó növények közül előkerülnek, ilyenkor különösen jó rájuk nézni, és még dolgozunk sincs vele. Sokaknak ez a legmozgalmasabb kertápolási hónap, de ne feledjük, hogy a mostani munkával sok időt és energiát takarítunk meg tavasszal.

A gyümölcsfák, bokrok károsítóinak - főleg a kórokozóknak - jelentős része a lehullott, fertőzött leveleken tel el. A leveleket összegyűjtjük, és elhordjuk a fák alól, vagy pedig beássuk őket. Az egészséges leveleket viszont vigyük a komposztba, vagy ha nincs, rakjunk egy nagy kupacot belőle, majd lassan összerothad, így később visszajuttathatjuk a talajba.

Ősszel a gyepeken hetekig otthagyott levelek elveszik a fényt, és könnyen száraz, barna foltok alakulhatnak ki, beindulhat a mohásodás. Utoljára novemberben érdemes fűvet nyírni. Ilyenkor ne nyírjuk a fűvet 4-5 cm-nél rövidebbre, mert a hosszabb fű jobban tudja hasznosítani a napfényt. A gyepek így a gyomok és a moha támadásának is jobban ellenáll. Őszi gyeprágya alkalmazása is javasolt. Az őszi trágyákra jellemző az alacsony nitrogéntartalom és a magas káliumtartalom. A megnövelt káliummennyiség megerősíti a fűvet, és javítja ellenálló képességét a faggyal szemben. Ősszel ne használjunk hagyományos gyeprágyákat, mivel ezek magas nitrogéntartalma miatt gyorsabban nő a fű, és így érzékenyebbé válik a faggyal szemben.

Ha a cserjék sárgulásnak indulnak, lehajlanak az ágaik, vagy öregedni kezdenek, akkor ideje visszavágni őket. A növény ugyanis ilyenkor visszahívja nedveit a gyökereibe. Ha nem vágjuk vissza, elhalhat. A lombjukat vesztett ribiszke- és kösmétebokrok vagy a birsbokrok ritkító metszését is ilyenkor érdemes megtenni. A sövényeket utoljára ősszel kell visszavágni, hogy megelőzzük a korhadást a nedvesség felgyülemzése esetén. A lehullott faleveleket is el kell távolítani a sövényről azért, hogy elegendő friss levegőhöz és napfényhez jusson télen is, különben korhadásnak indulhat.

Ültessük el a gyümölcsfákat és a cserjéket még a komoly fagyok előtt. Ültetés után ne öntözzük be őket, de kupacoljuk fel a talajt a tövüknél, hogy megvédjük a gyökeret a fagytól. Örökzöldeket már ne ültessünk, fagyérzékenységük miatt.

Fokozatosan szedjük fel azokat a virágos növényeket - dália, kánnát, gladiólszt, gumós begóniát stb. - amelyek nem bírják a fagyot. A gumókat, hagymákat télire raktározzuk el, például egy jól levegőző ládában a pincébe.

A nyáron kint tartott cserpes növényeket vigyük be még a fagyok előtt, vagy tegyük őket védett helyre. A fűtött lakások száraz klímája nem kedvező az eredetileg trópusi, párás, félszáraz, mérsékelt meleg környezetben élő szobanövények számára. Ezért aztán vagy sokat kell öntözgetni, permetezni, és a fűtést szabályozni növényeink számára, mert ha ez nem lehetséges, sárgulnak, foltosodnak, hullajtják leveleiket. A muskátli teletetése: Konkrét teendőink a futó muskátli esetében a következők: októberben érkezik el az ideje a növény visszametszésének, visszatördelésének, nagyjából 10-20 centiméterig /még most is megtehetjük/. Így csak a tövek maradnak meg, ezeket a csonkokat teletetjük át, melyeket elég havonta egyszer-kétszer öntözni, tavasszal pedig majd mehetnek napos, meleg helyre. Ha a szerencse is mellénk áll, a tél elmúltával új hajtások növekednek majd rajtuk, ezekből lesz csak virág, a tavalyiakat meghagyva nem igazán várható virágzás. A téli tárolás körülményei fontosak, betartandó a maximum 12 Celsius-fokos hőmérséklet (az optimális 8-10 °C között van), és fagymentes, nem túl párás helyre lesz szükség, különben gombásodás léphet fel. Mindenképp világos telelőhelyen tároljuk növényünket, az ablaktalan pince, padlás, kerékpártároló stb. nem megfelelőek.

A tél beköszöntötte előtt ez az utolsó lehetőségünk arra, hogy némi szint csempésszünk a kertbe. A rózsák számára például az őszi az ideális ültetési idő, még az első talaj menti fagyok előtt.

-ber-

Nagy Sanyi bácsival, beszélgettünk a '38-as emlékeiről

Folytatás a 13. oldalról

Vártunk, vártunk, egyszer azt mondták, hogy jönnek a magyarok! Csináltak egy díszkaput, itt a köhídnél - annak hívjuk mi -, ahogy bejövünk a faluba. Arra emlékszek, hogy Kégli nevezetű, hogy mi volt, miniszter-e volt, vagy mi, azt nem tudom, jött lóháton. Onnan Ipolykesztől jött lóháton. Föl voltak öltözve a fiatalok - lányok, fiúk - olyan magyar viseletbe. Köszöntötték őket (a lovasokat - szerk.), jöttek utána a katonák is, utána aztán megbarátkoztak. Akkor rendeztek mindjárt (a kocsmában - szerk.) - délután kezdődött - egy olyan mulatságfélé. Nagy volt a vigadalom bent, én mint gyerek lestem kívülről, hogy mit csinálnak. Gyereket akkor még nem engedték be a főnlőttek közé, mint most, hogy ott járkál köztük. Nagyon táncoltak meg énekeltek, láttam, hogy csak ittak valamit. Az asztalon is táncoltak, olyan nagy volt a vigadalom. Aztán ez elmúlt. Volt nekik itten egy ilyen katonaörs, 10-20 katona, több nem volt benne. Ezek védték a határt. A határ Hrusónál ott volt, ahol az a híd, a hrussai híd van. Hrusó már szlovák község volt. Ott (a hídnál - szerk.) volt egy pár katona, onnan adták a szolgálatot keresztül az erdőn, arra Födemes felé, erre jobbra meg nem tudom, hogy melyik volt nekik a menetirány. Kivágtak olyan léniát az erdőben, azon gyalogoltak végig.

- Akkor Ipolynyék tulajdonképpen határfalu volt abban a pár évben?

- Igen, 3 kilométerre nem tudom van-e a hrussai híd. Utána megbarátkoztak ezek a katonák itten. Mondhatnám is, hogy olyan jobb helyzet kezdett következni, de hát nem soká tartott. Ez volt 38-ba, pár év múlva jött megint a háború, ami tartott 45-ig.

- Hogy emlékszik vissza arra a pár évre, amikor Magyarországhoz tartozott Ipolynyék?

- Nagyon jó volt, jól éreztük magunkat a magyarokkal, magyaroknál. Csak volt már akkor ez a háborús világ, és beszolgáltatni kellett. Csak húst szolgáltattak be, más beszolgáltatás nem volt. Ez is csekély volt, egy nagygazda, nem tudom én, 20 vagy 30 kilót odaadott nekik, egy fél disznót vagy egy fél szarvasmarhát. Meg volt mindenki elégedve nagyon, gazdálkodtak finoman az ilyen kisebb gazdák, jól ment a soruk, mert a gabonáért jól fizettek. Ipolyságra bevitték, eladták. Csak ez a háború, ugye, majdnem minden családot megcsonkított, elvették vagy a fiát, vagy az urát. Minden háznál volt. Először kezdték a fiatalabbakon, a tényleges katonákat vitték először, utána már jöttek a sasos behívók, akkor már 45 éves korig vitték az embereket. Nekem az idősebb bátyáim részt vettek benne, mindjárt a kezdetén a háborúnak, én meg 43-ban mentem katonának.

Farkas Márton,
Petőfi-ösztöndíjas

„Azt kívánjuk mindnyájan e szép napon,
Ragyogjon rád napfény, legyél boldog nagyon.
Szíved sose féljen, bánat sose érjen,
Minden utadon szerencse kísérjen.“

Gajdács Viktória

Ipolykeszin
november 3-
án ünnepelte
20. születés-
napját. Ez
alkalomból
köszönti őt a
Villám család.

Logópályázat

A nemrégiben megalakult Szlovákiai Magyar
Kézműves Szövetség
logópályázatot hirdet,
amelyre jpg, pdf és vektor
formátumban várják
a logótervezeteket a
kezmuvesek01@gmail.com címre.

A Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség
célkitűzései között szerepel a hagyományos
kézművesség újjáélesztése és megtartása,
mesterségek oktatása, a fiatalok és gyermekek
képzése, alkotóműhelyek kialakítása.
Az alkotóktól azt várják, hogy a logó a
Szövetség nevét és céljait tükrözze.

Beküldési határidő:

2018. december 15.

A kiírók még az idei évben
eredményt hirdetnek.

BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT KÍVÁNUNK!

Ebben az évben, az elmúlt
ősz napokban ünnepelte
születésének 80. évfordulóját
Vámos Ilike néni.

Gondolom nem sértő az
ILIKE néni megnevezés,
mivelhogy Bussán és a
Csemadok körében így
szólítjuk meg őt többnyire.

Ilike néni számunkra a mai

napig nagy kincstár, hiszen rengeteg tudással, információval rendelkezik a
Csemadok múltjáról és tevékenységéről egyaránt.

Visszapillantva az elmúlt hosszú és eredményes munkájára, az ő példáját
szeretnénk továbbvinni. Sok-sok közös emlékün van, amelyek még
mindig színesítik lelkivilágunkat, és erőt adnak a folytatáshoz.

Ilike néni nem szeretett a középpontban állni, de személyisége mégis meg-
nyerő volt még a fiatalok számára is. Több mint 30 évig volt a helyi
Csemadok elnöknője. Ez az időszak sok-sok sikert, hírnevet hozott alap-
szervezetünk számára. Ezeket már nem veszi el tőlünk senki, csak meg kéne
őrizni. Ez ad reményt és fénysugarat a MÉG tette vágyó emberek felé.

Ez úton kívánunk ILIKE NÉNINEK főleg sok egészséget, erőt, örömet és
boldogságot, és hogy őrizze meg mosolyát még sokáig körünkben.

Szívből gratulálunk!

A CSEMADOK Bussai Alapszervezete

Megjelentek a Kisebbségi Kulturális Alap első pályázatai

A KKA kiírta első, a 2019-es évre vonatkozó pályázati felhívását.
A magyar kisebbség esetében - az amatőr és hivatásos művészeteken
kívül - minden programra és alprogramra megnyílt a pályázati
lehetőség. A második felhívást várhatóan november közepén írják
ki. A pályázatok benyújtásának határideje: 2018. december 3. A
2019-es évre vonatkozólag a támogatásokra 7,6 millió eurós keret
áll rendelkezésre, amelynek nagy része a magyar pályázatok
fedezésére szolgál. A részletes pályázati felhívások, egyéb doku-
mentumok és információk a kultminor.sk portálon találhatók.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és
a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh
Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76.
Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota.
Levélcím: 991 28 Vinica, Nékyská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96.
Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš.
Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban.
A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének,
esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.